

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
 Havá a lap szellemi részét illető küldemények ezimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
 Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
 Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

FIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,
 („Közművelődés” nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).
 Ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek,
 valamint a reclamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

A koronázás 25 éves jubileuma.

E hó 8-án ünnepelte a magyar nemzet 25 éves évfordulóját annak, hogy di-
 csőségesen és bölcsen uralkodó **I. Ferencz József** királyunk megkoronáztatott és Ma-
 gyarország alkotmánya vissza állított.

Egy negyed század, mely a béke,
 munkálkodás és a gyors előhaladás áldá-
 sát hintette e hazára.

Mily jól esik az öröm és meglege-
 dés, mellyel ezen elmúlt 25 évre vissza-
 tekinthetünk, a megelőző 300 évi sanyar-
 gatás után, mely Magyarországnak osztály-
 részül jutott.

Soha sem tett nemzet nagyobb elő-
 haladást az általános kultúra és ezek közt
 a mezőgazdaság terén, egy negyed század
 alatt, mint Magyarország az elmúlt 25 év
 alatt.

S mindezekért felséges királyunk föl-
 kent személyét illeti Magyarország polgár-
 sága millióinak hálája, hogy bölcsességé-
 vel és atyai jó szívével, 25 évvel ezelőtt,
 visszaadta e hazának alkotmányát, nyugal-
 má, s ezeket a béke olajágával ékesítve,
 lehetővé tette, hogy hazánk a munka ál-
 dását s polgársága ennek gyümölcsét él-
 vezhesse.

Igyekezett is kifejezésre juttatni a
 magyar nemzet mélyen érzett háláját jó
 királya iránt oly benső lelkesedéssel, a
 melynek párját hasztalan keresnők az egész
 világon.

Mi is hazánk népeinek millióival együtt
 érezve, a legmélyebb hódolattal, lelkesült
 örömmel s keblünk láng hevével kívánjuk
 és kiáltjuk: hazánk büszkeségére s népei
 boldogságára **sokáig éljen a magyar
 király!!!**

Valutarendezés.

II.

Mult számunkban megemlékeztünk a va-
 lutarendezés érdekében a pénzügyminister által
 a képviselőházhoz benyújtott törvényjavaslatokról.

Most a korona-érték megállapításáról szóló
 törvényjavaslatnak a mezőgazdaság szempontjából
 történt indokolását kívánjuk megismertetni
 és a ministeri indokolásnak ezt a részét teljes
 szövegében közöljük, a melyből meggyőződhet-
 nek olvasóink, hogy kivált a mezőgazdaság ér-
 dekéből mennyire fontos és kívánatos a valuta-
 rendezés.

Ez a következő:

A valutarendezés szükségessége.

Alig van kérdés, mely a közviszonyokra
 lényegesebb befolyással lenne, mint a valuta- és
 pénzrendszer kérdése és mely visszahatásában az
 állami és gazdasági életre oly növekedő fontos-
 sággal bírna, mint ez.

Addig, míg a népek egymástól úgy szólván
 mereven elkülönített egészeket képeztek, míg a
 nemzetközi érintkezést csak gyenge szálak fűzték
 össze, a valuta viszonyok csak másodrendű je-
 lentőséggel bírtak, mert visszahatásuk csak in-
 tern jelleggel bírt; ma azonban, midőn a világ-
 gazdaság domináló befolyása elől egy nép vagy
 állam sem képes magát elzárni, ma, midőn a
 nemzetközi érintkezések mind sürűbbekké válnak
 s a pénz- és vagyonforgalomnak nem képesek gá-
 tat vetni az egyes államok határai, a rendezett
 valuta- és pénzviszonyok életfeltételt képeznek a
 nemzetközi küzdelemben s egész nemzetek va-
 gyoni, sőt mondhatni politikai előhaladásának
 vagy inferioritásának kuforrásává válhatnak.

A rendezetlen viszonyok által előidézett
 bajok lappangók, csak hátrányos következmé-
 nyekben ismerhetők fel s a károsodás szám-
 szerűen alig állapítható meg.

Sokan vannak, kik a roppant hátrányt, me-
 lyet a rendezetlenség idéz elő, fel nem ismerik,
 egyes jelenségeiben itélik meg hatását s épen
 azért nemcsak, hogy nem igyekeznek attól sza-
 badulni, hanem még előnyeiket is emlegetik.

Mellőzhetetlennek tartom azért a valuta-
 rendezés tárgyalásánál először is a rendezés
 szükségességének kérdését tárgyalni s azt ugy
 közgazdasági, jelesül mezőgazdasági, ipari és ke-
 reskedelmi, valamint állampénzügyi szempontból,
 végül pedig politikai helyzetünk és védképessé-
 günk szempontjából fejtegetni.

Ha azt kívánom kimutatni, mily befolyás-
 sal van valutánk mai rendezetlensége a közgaz-
 daság egészére, külön kell szólnom a mezőgaz-
 daságról, az iparról és a kereskedelemről. Nem
 téveszthetem ugyan szem elől, hogy a három
 termelési ág oly sokszoros kölcsönhatással van
 egymásra, hogy igazi jólét és vagyonosodás csak
 mind a háromnak prosperitása mellett gondol-
 ható, hogy az egyik szenvedése a másik kettőre
 legalább maradandó időn át, káros utóhatás
 nélkül nem maradhat, s hogy következképp a
 közgazdaságot a maga osztatlan szerveségében

kellene vizsgálnunk, de mégis külön kell rövi-
 den mindenikről szólanom, egyfelől mivel ez az
 eljárás a betegségi szimptomák gyorsabb meg-
 állapításához vezet, - másfelől mert a valuta-
 rendezés ellen felhozott vélemények külön-külön
 az egyik vagy másik ág szempontjából szoktak
 hangzani.

a) A hátrány, mely valutánk rendezetlen-
 ségéből a mezőgazdaságra hárul, abba a tételbe
 foglalható össze, hogy káros a rendezetlenség,
 mert bizonytalanná teszi a termelést, meghiusít
 minden biztos alapon való számítást.

Tagadhatatlan, hogy valutánk rosszabbo-
 dásából, a magas árszióból, mezőgazdáink nagy
 része bizonyos hasznot huzott s hogy rossz va-
 lutánk a védvám hatásával bírt, mert míg a
 gazda kiadásainak nagy része ugyanaz maradt,
 midőn a pénz értéke alá szállott, ő az értékét
 vesztett pénzből viszonylag többet kapott s a
 rossz pénzzel épen ugy fedezhette kiadásait, mint
 azelőtt hasonló mennyiségű jó pénzzel. Csakhogy
 ez a védvám egészben csak addig vált előnyére,
 a míg a rossz valutának védvámszerű hatását
 saját szükségleteinél, gépek és fegyártmányok
 stb. beszerzésénél nem érezte s csak annyiban,
 a mennyiben a napszámos s általában a terme-
 lési költségek hasonló megdrágulása nem vált
 érezhetővé.

De egészen elenyészett ez a védvámszerű
 hatás, ha megfordított viszonyok következtek be
 s valutánk értéke emelkedett, vagyis az árszió
 csökkent. A gazda kevesebbet kapott a megja-
 vult pénzből terméséért, mint kapott azelőtt a
 rossz pénzből s a kevesebb jobb pénzből majd-
 nem ugyanazokat a kiadásokat kellett teljesítenie.

Az árszió csökkenése különösen az utóbbi
 évben sokszorososan terhesebbé tette a gazda hely-
 zetét. Terményeiért, melyek ára a világpiacchoz
 idomult, az árszió csökkenése következtében ke-
 vesebbet kapott s terhei, kiadásai majdnem vál-
 tozatlanok maradtak.

A legutóbbi évek egyikében, 1890-ben pél-
 dául, az agio a korábbi 25%-ról az év végéig
 12.75%-ra szállott le, vagyis papirforintunk ér-
 téke a korábbi értékhez viszonyítva kerekén szá-
 mitva 10%-kal emelkedett, míg a termények
 ára az agio leszállása után is kevés eltéréssel
 ugyanaz maradt a nemzetközi piacon, mint volt
 korábban a magas agio mellett. A buza ára, te-
 szem, átlagos 8 aranyforint volt métermázsán-
 kint a nemzetközi piacon akkor is, midőn 25 %
 volt az agio, s ugyanaz maradt, midőn az agio
 12.75 % -ra szállott alá. Minthogy a termények
 ára a belföldön többé-kevésbé egészen a nemzet-
 közi árakhoz idomul, a felvett példa szerint a
 gazda egy métermázsza buzáért 25%-os agio mel-
 lett 10 frtot kapott papirban, míg az agio le-
 szállása után egy métermázsza buza ára papir-
 ban kifejezve csak 9 frtot tett. A gazda tehát
 10 %-kal kevesebbet kapott terményeiért s ezen
 kevesebb pénzből, ezen értékében növekedett
 pénzből, jobbára ugyanazokat a kiadásokat ugyan
 oly mérvben kellett fedeznie, mint azelőtt.

A pénz értékének ezen növekedése majd-
 nem egyértelmű volt a gazdára nézve azzal,

mint ha adója, cselédberei s más oly kiadásai emelkedtek volna 10%-kal, melyeket épen oly összegben kell fedeznie, akár magasabb, akár kisebb pénzünknek nemzetközi, vagyis az aranyhoz viszonyított értéke. Hogy ez az állapot oly esetekben, midőn pénzünk nemzetközi értékének növekedése, vagyis az árszínvonal leszállása a termékek árának hanyatlásával esnek össze, nemcsak óriási terhet róna a gazdára, hanem helyzetét egyenesen válságossá tehetné, alig szorul bővebb bizonyításra. Ily rendezetlen valutaviszonyok mellett egyszerű állandó tényezőkkel számító gazdálkodás nem gondolható.

Elképzelhetetlen, hogy még a legrendezettebb gazdaság is képes legyen elviselni azt a megrázkódtatást, a melylyel össze van kötve az, ha például magas valuta-árfolyamra alapítva teszi meg számításait, s mire a realizálásra kerül a dolog, azt kénytelen tapasztalni, hogy összes bevételeinek jó része a valuta esélyeinek lón áldozatává. Az az, hogy úgy mondjam, ösztönöszerű félelem, a mely egyes gazdáinknál a valuta rendezése ellen mutatkozik, arra a téves nézetre vezethető vissza, hogy a valutarendezés alatt azt értik, hogy az a készpénzfizetésnek a szó teljes értelmében aranyban való fölvételét, vagyis azt jelenti, hogy a papirforint egy varázsütésre arany forinttá, 2 $\frac{1}{2}$ frankká, 2.025 márkává változtatik át.

Nagyon természetes, hogy a ki így képzei a rendezést, az joggal nagy veszélyt láthat benne. A rendezés e módja mellett a gazdának megrázkódnának bérei, napszámai, adója, összes készkiadásai annyival, a mennyivel az aranyforint értéke nagyobb, a papir, illetőleg az ezüstforint értékénél, míg bevételei ugy szólván változatlanul ugyanazok maradnának. — De a ki a valutarendezés miveletét a dolog természetesen rendje szerint úgy gondolja, hogy a forint helyébe annak nemes fémbe való egyenértéke fog lépni, az a rendezésben nem veszélyt, hanem az ágio által eddig nyújtott előnyök állandósítását, az ágio viszonyok fixirozását fogja látni.

Ha a rendezés tényleg csak ebben állana is, az már magában véve állandó állapotokat teremtené, biztos alapra fektetné a gazda tevékenységét, s megóvná őt a valuta hullámzásainak felette káros hatásától. — De a rendezés ennél messze nagyobb előnyöket biztosít. Különleges előnyül jelentkezik ugyanis az értékvesztésnek, a rizikónak, a beváltási és átváltási költségeknek megszüntése.

A gazda ma terményeiért nem kapja a teljes külföldi árt, s a külföldről behozott cikkeket nem veszi a külföldi áron, hanem a szállítási s közvetítési költségen kívül, — ha elad, kevesebbetként, ha vesz, többetként viseli a valuta-ingadozások biztosításául a vevőről, illetőleg az eladóról rá áthárított rizikót, a beváltási és átváltási költséget, nem is említve azt, hogy a valuta ingadozásából eredő előnyök nem a gazda, hanem rendszerint a közvetítő kereskedő javára szoktak esni, — míg a rendezett valuta azon fentebb említett előnyön kívül, hogy a rendezett viszonyok legnagyobb biztosítékát, az állandóságot teremti meg, azzal a szembeötlő további előnnyel jár, hogy ma a gazdát terhelő valutarizikó és az átváltási költség meg fognak szünni.

A gazda érdekeinek szempontjából a valuta rendezése a jövőre nézve még nagyobb fontossággal bír, mint bir jelenleg. Egyrészt azért, mert a gazda ma kiadásainak egy tetemes részét még terményekben fedezi, terményekben fizeti cselédeit, feleseit, terményekben fedezi sok más kiadását. Kiadásainak azon részét tehát érintetlenül hagyja a pénz értékének hullámzása. De minél inkább bontakozunk ki a naturálgazdaságból s minél inkább térünk át a pénzgazdaságra, annyival súlyosabb lesz a gazda helyzete, mert a bizonytalanság, mely ma gazdálkodásának egy részét érintetlenül hagyja, annak egész körére fog nehezedni.

S másrészt ugyancsak a naturálgazdasággal való felhagyás s a pénzgazdaság általánosabb valószínűsége folytán, kívánatos, sőt elsőrendű szükséglet a gazdára nézve a valutarendezés nemcsak

azért, hogy gazdasága egész köréből kiküszöbölje a bizonytalanság tényezőit, hanem azért is, hogy tetemesen növekedő üzleti tőkéit olcsóbban tudja megszerezni s ez által képes legyen termelésének feltételeit megkönnyíteni.

A valutarendezés mivelete által a világ-gazdaság egészében a kulturállamokkal egyenlő tényezőkként fogunk szerepelni. Ez a körülmény pedig kétségkívül azt az előnyt biztosítandja számunkra, hogy ingatlanaink értéke nem többé elzárt gazdaságunk szűk viszonyaihoz, hanem az ezekben az államokban uralkodó viszonyokhoz simulni, tehát bizonyára emelkedni fog. Szintúgy igen becses előnye leend a rendezett valuta viszonyoknak s annak a közösségnek, a melybe e rendezett állapotok folytán a nagy világ gazdaságával kerülünk, a kamatláb alászállása, s következésképp a mezőgazdaságnak elsőrangú fontossággal bíró jelzőhiteles olcsóbbodása.

A valutarendezés tehát nem súlyosbitja a gazda helyzetét, hanem maradandóan kedvezőbb helyzetet biztosít részére.

Kísérleti termelések a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézet gazdaságában 1891-ben.

III.

8. Az arankás lóher égetése.

A lóherfélék perzselésénél czélom volt az égetés azon fokát kutatni, mely mellett azok tenyésztükben csorbítva — vagy megsemmisítve lesznek.

Kísérletem keresztülviteléhez 4 drb egy-egy méter hosszú és 20 cm. széles vaspléh-lemezt készítettem olyan formán, hogy azok hosszúklukra felállíthatók voltak. — Ezen lemezeket a kérdéses területen szép szabályos négyszögbe összeállítva, megnyertem a kívánt egy négyszög méternyi területet, melybe először is $\frac{1}{2}$ kilogramm azután az alábbi kimutatásba foglalt mennyiségű jó százaz rozs szalmát terítettem és elégettem.

Midőn ilyen formán egy-egy négyszögméternyi területen az égetést befejeztem s a kísérleti terület vas keretei kihültek, úgy azokat az égetett terület közvetlen szomszédságában újból felállítottam és az égetést folytattam.

Az ily módon a eszközölt perzselés mié-kéntje és eredménye ez volt:

Sorszám	Idő		Mégnevezés	A terület nagysága m.	A perzselésnél alkalmazott szalma mennyisége Kgr.	Augusztus hó			Észrevételek
	hó	nap				4	12	20	
1	VII.	24	Lucerna	1	$\frac{1}{2}$	149	151	158	It perzseletlen föltek is maradtak. Az egész terület egyformán perzseltnék látszott.
2	"	"	"	1	1	137	147	158	Az egész terület egyformán perzseltnék látszott.
3	"	"	"	1	2	89	132	109	Az egész terület egyformán perzseltnék látszott.
4	"	"	"	1	3	53	120	140	A földszínen kiemelkedő kis hantocsokkát hegyreállításúnt öltöttek. A fenti jelenség erősenben mutatkozott.
5	"	"	"	1	4	28	80	101	
6	"	"	"	1	6	11	60	90	

Ezen kísérletből tehát kiderült, hogy négyszögméternként félkilogramm szalma égetése nem elégséges a tarlón élősködő aranka megsemmisítésére, miután egyes foltok megporzseletlenek

is maradtak, kiderült továbbá az is, hogy egy kilogrammnál több szalma már kisebb-nagyobb mértékben károsan hatott a here-félék tenyésztére, a mennyiben azok egyedeinek fejlődését vagy késleltette, vagy egészen megsemmisítette.

9. Az aranka irtása az Ásványi-féle szabadalmazott aranka-irtó eszközzel.

Mielőtt ezen általam szerkesztett aranka-irtóval végzett kísérletezések leírásához fognék, fölemlítem, hogy egy ilyen eszköz készítésével több év óta foglalkoztam.

Ezen irányban való törekvésem nem csak az eddig ismert irtási módok tanulmányozására és esetleg azok javítására szorított, hanem az aranka élettani viszonyainak vizsgálatára is, a melyek megerősítették azon tapasztalataimat, hogy az aranka ellen épen úgy, mint az állati élősködőkkel szemben folytonosan résen kell lennünk s természetüknek megfelelő módon kell azokat pusztítanunk.

Ez pedig legegyszerűbben úgy történik, hogy ha az élősködő arankát lekaszáljuk s a tarló részekben maradtat pedig elpusztítjuk a nélkül, hogy az anyanövény tenyészességét csökkentenők.

Miért is az aran a-irtó eszköznek olyannak kell lennie, melylyel a nagyjából eltávolított (lekaszált) arankás tarlórol ni csak az arankát tudjuk tökéletesen eltávolítani, hanem hogy az anyanövény (lóher vagy luczerna) gyökőiben kárt ne okozunk, vagyis a sarjadzásnak ártalmára ne legyünk.

Legelőször is egy igen sűrű és élesfogazatu vasgereblyével kezdtem a fenti kérdés gyakorlati megoldásához, azután apró késeket alkalmaztam a gereblye fogai közé Próbáltam közönséges drót-kefékkel is dolgozni, de az eredmény csak nem elégített ki. Végre a kefe és az élesfogú gereblye egyesítésével sikerült egy olyan eszközt összeállítanom, melylyel az elem tűzött kérdést megoldottam.

Hogy pedig ez hogyan sikerült, arra nézve nem kívánom saját tapasztalataimat felsorolni, hanem ebben a részben szolgáljanak tájékoztatóul azon szakemberek nyilatkozatai, kik az eszköznek 1891. augusztus 31-én történt első nyilvános bemutatásán résztvettek és az eszközzel tett próbákról a különböző szaklapokban a nagyközönség előtt nyilatkoztak.

Igy az „Erdélyi Gazda“ 1891. szeptember 19-ki 38 ik számában találjuk az ezen eszközzel végzett munkának leírását, a melyben el van mondva, hogy úgy a bemutatás alkalmával ezen eszköz a meggereblyezett helyet az arankától megtisztította, valamint a már több héttel korábban az ezen eszközzel meggereblyezett helyeken a luczerna jó díszlésben volt, de aranka nem találtatott.

Ezek alapján az eszköz melegen van ajánlva a gazdaközönség figyelmébe.

Ugyancsak a „Köztelek“ 1891. évi október 24-i 8-ik számában Réti János növénytermelési szaktanár ezeket mondja: „Be lett mutatva nagy számú érdeklődőknek ugy az eszköz munkája, mint annak eredménye; és ez alkalommal arról a gazda közönségnek csak jót mondhatunk. Munkája megfelelő, tiszta, olcsó s azt hisszük az ára is olcsó leend.“)

Már előbb egyszer ezen eszközzel bemutatott területen arankát nem találtunk.“

Ásványi Lajos.

A rajzaskörűli teendők.

III.

c) A rajok befogása.

Hogy a rajok befogásával kevés bajunk legyen, már előre el kell készítenünk a raj befogásához szükséges eszközöket.

Ezek a következők: Rajfogó-zsák, rajfogó-kas, az ahoz való villa és pózna, a létra, víz és fecskendő, egy fehér lepedő s a fejevéd.

*) Kapható Kiss Ernő vaskereskedőnél Kolozsvárt. Ara 35 frt.

Hogy a raj el ne menjen, vagy magas fára ne szálljon, legjobb azt rajfogó zsákba fogni be. De ha rajfogó zsákunk nincs, vagy a raj észrevétlenül kijött, az esetre a rajfogó kast előbb rajfüvel kidörzsöljük, a villa ágai közé illesztjük, s a póznával felnyújtjuk a levegőben kóválygó méhek közé. A méhek a rajfü szagot szeretik, a kasba gyülekeznek, s ha az anya is oda téved, a kasba beletelepednek.

Némelyek több kast is megkennek rajfüvel és az ilyen kasokat kirakják fákra. Van rá eset, hogy a raj vagy az egyik vagy a másik kasba betelepedik.

Ha azonban a raj ekként be nem fogható, hanem letelepedik valamely fára, onnét az, ha jó helyen van, úgy fogatik be, hogy a kast alátartván, a rajt belezökkentjük.

De hogyha a raj valamely magas fának az ágai közé telepedett, az esetben kivágunk valamely kasból egy mézes vagy egy fiasításos lépet, azt belekötjük egy ritka szövetű (tüllből készült) ruhába s azt egy hosszú póznára kötjük és úgy függesztjük a raj fölé, hogy az rá nehezedjék. A méhek a mint észre veszik fejük felett a mézes fiasításos lépet, lassanként arra felhúzódnak és rátelepednek. Rátelepedvén a lépre a méhek, azzal együtt leemeljük.

Ugyan így bánunk el velök akkor is, ha a raj kerítésbe szállott, csak azzal a különbséggel, hogy ekkor a kivágott lépet nem kötjük póznára, hanem a nélkül függesztjük a raj fölé.

Jó hordás idején az utórajok nem egy könnyen telepednek le, hanem egy ideig a levegőben kóvályognak s igen sokszor utjokat feltartóztatlanul, az erdő felé veszik.

Az ősi méhészek a szökő raj ellenébe kaszát, kapát, pléhkannát zörgetnek; sipolnak s port hányanak közbéjük, de bizon ez nem sokat használ, a raj, dacára a török muzsikának, ott hagyja a méhészt Legtöbbet használ a fecskendő. Vizet fecskendezvén a méhek fölé, azok azt hiszik, hogy eső esik; de főként a végett, hogy a lehulló vízharom szárnyaikat és testüket megnedvesíti, a repülés nehezökre esik, e miatt letelepednek és a megszőkéstől visszatartatnak.

Az utórajok még a befogás után is, kasukból gyakran megszőknek; hogy az ne történjék, nagyon tanácsos a kasba lépkezeteket ragasztani be; mert ha már egyszer lépeket építenek, azután azokat nem oly könnyen hagyják ott.

Olyan kasba azonban, a melyben sok lép van, kivált ha abban mézes lépek is vannak, utórajt nem tanácsos tenni; mert a méhek az anyát azonnal pete-tojásra kényszerítik; minél fogva az párosodásra nem repülvén ki, terméketlen marad.

A fiatal anyák, mikor párosodásra indulnak zaklatva lévén a herék által, ha a kason más nyílás is van p. o a kas aljában, azon is kiosonnak. Mikor pedig már megtermékenyedve vissza jönnek, nem ismerik meg a röplyukat; hanem ott tévedeznek a kasok körül fel s alá. Ha ilyenkor idegen kasba tévednek, abban okvetlenül meggyilkoltatnak; minek folytán a saját népük anyátlan marad. Ugyanazért a kason, a röplyukan kívül, más hézagot, ezen szempontból sem szabad tünni.

d) Az összeszállt rajokkal való elbándás.

Sokszor van rá eset, különösen ha néhány napi esőzés akadályozta a méheket a rajzásban, hogy egyszerre több raj jön ki, s azok egy csomóba összeszállnak. Az ilyen összeszállt rajok szétválasztása nem könnyű dolog. Van mégis egy módja, a melylyel könnyen boldogulunk, az ilyen összeszállt rajokkal. Ugyanis segítséget híván, a rajokat részletenként két vagy három külön kasba zárjuk bele. Ekkor mindegyik kasban a méheket erősen lelocsoljuk és kiborítjuk egy fehér lepedőre, hol az anyákat kikeresvén, azok közül választunk annyit, a hány felé a rajt szétválasztani akarjuk. Az anyákat egyenként betesszük kalitkákba s így kalitkástól külön-külön kasokba tesszük. Ezen kasokat a lepedő három sarkára egy-egy darab fával vagy kövel feltámasztva, felállítjuk. A méhek aszerint, amint

nekik egyik vagy másik anya tetszik, önmaguktól három részre oszlanak; s ekként nagyobb vesződség nélkül meg van a szétválasztás.

e) Tartalékanyák szerzése, azok tenyésztése.

A tartalékanyáknak igen nagy hasznát veszük. Különösen ősszel és tavasszal, a mikor termékeny anyákra nem olyan könnyű szert tenni. A rajzási időben azonban igen könnyű szerrel gyűjthetünk tartalékanyákat.

Tudjuk ugyanis, hogy az utórajokkal mindig több anya jön ki, 4, 6, 10, néha 20 is.

Ezen utórajok mikor telepednek, nem mind ülnek egy csomóba. Függnék a nagy raj mellett kisebb csomók is. Ha ezeket szétbontjuk, mindegyikben találunk egy-egy anyát. Minthogy ezek mind fiatal anyák, éppen jók lesznek tartalékanyáknak. Fogjuk azért a nagy rajt egy nagy kasba; azokat a kis csomókat pedig kicsiny, egyenest e célra készült kasokba. Ezen kis kasokban a kis rajok, ha egy kis gondot fordítunk rájuk, szintén megélnék. Ezek fognak nekünk szolgálni tartalék-rajokul.

Dömötör László.

Pályázati hirdetmény.

A kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága a tanintézet konviktusában az 189²/₃-ik tanévben betöltendő nyolcz állami alapítványi ösztöndíjas (ingyenes) helyre és öt fizetéses helyre ezennel pályázatot hirdet.

Ezen helyek a tanintézetbe belépendő I-ső éves hallgatóknak vannak első sorban fentartva.

Ezen helyek elnyeréseért való folyamodványok következőleg szerelendők fel:

Az állami alapítványi ösztöndíjas helyeket ill. tőleg:

Ezen helyeket az alapítvány értelmében kizárólag csak az erdélyrészi megyékben (a tulajdonképeni erdélyi megyékben s a volt „kapcsolt részekben“ azaz a volt. Kraszna-, Közép-Szolnok és Zarándmegyékben és Kővárvidéken) született, iskolai tanulmányaikat sikerrel végzett, vagyon-talan ifjak nyerhetik el. Az ösztöndíj áll: teljes élelmi ellátásból, az intézetben lakás, fűtés és világításból, a folyamodó által hozandó ág- és törülközőneműek mosatásából, esetleg ingyenes gyógykezelésből.

Az ezen helyekért való bélyegmentes folyamodványokhoz melléklendő:

1. Iskolai bizonyítvány legalább 6 gymnasiumi, reáliskolai, vagy polgári iskolai osztályról, vagy a kereskedelmi iskola (akadémia) bizonyítványa. A kik több osztályt végeztek, vagy érettségi vizsgát tettek, előnyben részesülnek.

2. Keresztelő levél a születési hely s betöltött 16 éves kor igazolására.

3. Szegénységi bizonyítvány.

4. Orvosi bizonyítvány az egészséges, ép testalkat és a himlő elleni védőttség igazolására.

5. Szülői vagy gyámi nyilatkozat, hogy a folyamodó részére a szükséges kerti kézieszközöket (4 frt érték) beszerezik s 5 frt biztosítékot. 10 frt félvív tandíjat és 2 frt olvasótermi díjat érteve leteszik, s hogy a folyamodó egyéb szükségleteiről (taneszközök, ruházatról) kellőleg gondoskodnak.

A fizetéses helyeket illetőleg:

A fizetéses helyekben már az erdélyi részekben kívül született tanulók is részesülhetnek; e helyek ugyanolyan élvezményekkel járnak, mint az állami alapítványi ösztöndíjas helyek, csak hogy az ezen helyekre fölvettek az ellátás fejében havi 24 frtot fizetni tartoznak.

Az ezen helyekért való bélyegköteles folyamodványokhoz melléklendő:

1. Iskolai bizonyítvány (mint fennebb).

2. Orvosi bizonyítvány (mint fennebb).

3. Szülői vagy gyámi nyilatkozat, hogy a folyamodó részére a szükséges kerti kézi eszközöket beszerezik, az 5 frt biztosítékot, a 24 frt havi élelmezési díjat és a félvív 10 frt tandíjat és 2 frt olvasótermi díjat érteve pontosan fizetik s egyéb szükségleteit is fedezik.

A folyamodványokat f. év július hó 15-éig a m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához Kolozs-Monostoron, posta ugyanott, kell benyújtani.

A tanintézetre künlakó hallgatók is fölvetetnek s számukra a beiratkozási határidő f. év október 1—8-ig tart.

Az intézeti „Szabályzatokat“ kívánatra megküldi az igazgatóság.

Kolozs-monostor, 1892. május hó 31-én.

Vörös Sándor.

igazgató.

TARTALOM.

A koronázás 25 éves jubileuma.

Valutarendezés. II.

Kísérleti termelések a kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézet gazdaságában 1891-ben. III. Ásványi Lajos. A rajzaskörül teendő. III. Dömötör László.

Pályázati kirdetmény a kolozsmonostori ösztöndíjas és bennlakási helyekre 1892/3 évre.

Vegyesek.

Szen.élyi hír (Gaál Gyula). — Gyászbir (Br. Báuffy Zoltán). — A lovak patkolása. — Füstölthús és kolbász konzerválása. — Hibaigazítás. — A triesti általános biztosító társaság.

Műtrágya árak.

Vegyes közlemények.

— Személyi hír. A földmivelésügyi m. kir. minister Gaál Gyula földbirtokost, magyarkalyáni lakost Kolozs vármegye mócsi járására az állandó gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— Gyászbir. Báró Bánffy Zoltán, Maros-Torda vármegye és Marosvásárhely szab. kir. városnak 8 éven át főispánja és diszpolgára; főrendiházi tag, a Lipót-rend lovag keresztese; a marosvásárhelyi kollegiumnak és a marosi egyházmegyének főgondnoka; az erdélyi kereskedelmi bank egyik alapítója és felügyelő bizottsága elnöke e hó 7-én Beresztelki birtokán váratlanul elhunyt. A boldogultban az erdélyi gazdasági egylet egyik alapító tagját és a kiváló gazdát gyászolja.

— A lovak patkolásánál a magas, hegyes patkólás nem bizonyult célszerűnek, mert a patkók sokkal nehezebbek lévén, minden oldalon egy-egy szöggel több kell, sőt kapcsok is szükségesek lévén, ez a paták ruganyosságának árt; az által pedig, hogy a kapcsok és magas, hegyes sarkak hamar s egyenetlenül kopnak, a lovak köröm-sikja nem érintheti a földet egyenlően, a mi a ló járását nemcsak bizonytalanná teszi, hanem a köröm könnyen törékenynyé is válik.

— Füstölthús és kolbász konzerválása. Így tavasz táján még a leggondosabb háziasszonyoknál is megesik, hogy a füstölthús, kolbász és sonka penészedni kezd. Ez ellen legjobb szer, ha finomra tört konyha-sót vízzel sürtü péppé keverünk s ezen péppel, miután a penészedni kezdő füstölthús-félét lekefáltuk, bekenjük. A só-pép a hús felületén jegezes burkot képez, mely a további penészedést meggátolja. E szer alkalmazása még nem penészes füstölthúsnál is tanácsos. Az így preparált hús-félét főzés előtt néhány órára hideg vízbe kell áztatni, hogy a fölös só kioldódjék.

— Hibaigazítás. Lapunk mult (23.) számában az első czikk 2-ik sorában junius helyett május olvasandó.

— A triesti általános biztosító társaság. (Assicurazioni Generali) F. é május hó 6-án tartott 60-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1891. évi mérlegek. A zárszámadási jelentésből látjuk, hogy életbiztosítási díjtartaléka 2.317,350 frt 23 krral szaporított s 1891. évi december hó 31-én 31.244,641 frt 59 krra emelkedett, mely összegbe azonban nincsenek betudva az 1.034,916 frt 75 krt tevő kár- és nyercemény-részesülési tartalékok, továbbá, hogy az 1891. évben 18.959,560 frt 79 kr. erejéig köttettek új életbiztosítások, melyek által az 1891. december 31-én érvényben volt életbiz-

tosítási tőkeösszegek, 132.177,289 frt 2 kr-ra emelkedtek, s végre, hogy az életbiztosítási ágban az 1891. év folytán bevett díjak beleértve a kötvényilletékeket, 5.821,119 frt 40 krt tettek. A tűz- és szállítvány-biztosítási ágakban a díj és az illeték bevétel 9 061,122 frt 58 kr. volt, miből 2.316,655 frt 71 kr. mint díjtartalék és 765.248 frt 90 kr. mint kártartalék lett minden tehertől menten a jövő évre átvitelezve, holott az 1891. december hó 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 25 207,847 frt 99 kr-ra emelkedett. Károkért az 1891-ik évben 8.530,153 frt 46 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 244.247,920 frt 89 krnyi igen is tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 45.855,756 frt 3 kr. esik, melyet a társaság 146,866 káresetben fizetett ki. Az értékpapírok árfolyam ingadozása fedezetére alakított tartalék 1891. december 31-én 1.466,443 frt 01 kr-ra emelkedett a mellett, hogy a sorsolás alá eső és a névértékükön beváltható értékpapírok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, míg a nyereség tartalék alapszabályszerű mérvében, a részvénytőke fele összegében vagyis 2.625,000 frtban, az ingatlan tartalék 1.289,480 frt 92 krnyi összegben s végre a késes követelések tartaléka 80,000 frton fentartatott. Miután az intézet a tartalékokat 2.768,715 frt 66 krral szaporította, s összes biztosítéki alapjai 46.528,568 frt 62 kr-ra emeltettek, melyek is a következő értékekben u. m.: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 9.044,923 frt 74 kr. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 3.082,559 frt 79 kr. 3. Állampapírokra adott kölcsönök 33,980

frt 13 kr. 4. Értékpapírok 28.014,747 frt 79 kr. 5. Tárca váltók 331,274 frt 37 kr. 6. Folyó számlák (Adósok és hitelezők követeléseinek levonásával 293,886 frt 72 kr. 7. Készpénz az intézetnél és bankoknál 2.052,196 frt 08 kr. 8. A részvényeseknek biztosított kötvényei 3.675,000 frt. Összesen: 46.528,568 frt 62 kr. vannak elhelyezve. Ezekből 14 millió magyar értékre esik. A biztosítéki alapok emelése után 742,507 frt 93 krnyi tiszta nyereség marad, miből osztalékul részvényenkint 120 frt aranyban vagyis 300 frank fizetettik. Hatvan év telt el a társaság alapítása óta s mivel ezen egész 6 évtizedet felölő időszak alatt hazánkban is működött, a maga számára azt az érdemet igényelheti, hogy mint legrégebbi társaság hazánkban a biztosítás terén híven végezte az uttörő munkát. És e nagy és hatalmas társaság elvállalt kötelezettségeinek pontos teljesítése, köztudomású példás ügyvitele által méltán kiérdemelte is azt a nagy bizalmat, melyben mindenütt részesül. Az Assicurazioni Generali az „Első általános baleset biztosító társaság” alapítása által meghonosította nálunk a baleset biztosítást, továbbá a „Magyar jég- és viszont-biztosító részvénytársaság” alapítása által lehetővé tette a magyar gazdaközönségnek, hogy jégbiztosításait független, jól fundált jégbiztosító társaságnál olcsón és teljes megnyugvással eszközölje, éppen úgy, mint igen hasznos szolgálatokat tett a gazdaközönségnek a már több mint egy évtized előtt meghonosított s ma már általános elterjedésnek örvendő általános tűzbiztosítás által. A közgyűlés az eszközölt új választásoknál az igazgató tanács magyar tagjait Hegedüs Sándort és Jókai Mórt egyhangulag ismét megválasztotta.

Műtrágyák.

(A magyar általános kén-sav-, műtrágya- és vegyi ipar részvénytársaság jelentése az „Erdélyi Gazda” részére. Az árak nagyrészt változatlanok, azonban szilárd-ság felé hajlanak, annál is inkább, mert a nyereségek ára mindenütt emelkedett.

Mai jegyzések:

Csontliszt szuperfoszfát 16—18%, vízben oldható foszforsavval $\frac{1}{2}$ —1% légenyertartalommal 5 frt 60—70 kr. ugyanaz 17—19% v. o. foszfor-savval, $\frac{1}{2}$ —1% légenyrel 5 frt 90—95 kr.

Ammoniak-szuperfoszfát 9—11% vízben oldh. foszfor-savval, 4—6% légenyrel (ammoniak vagy salétrom) 6 frt 60 kr.

Spodium-szuperfoszfát 16—18%, vízben oldh. foszfor-savval 5 frt 60 kr.

Ásványi szuperfoszfátok 16—18%, vízben oldható foszfor-savval 5 frt 30—40 kr.

Thomas-salak (foszfát liszt) 17—19% foszfor-savval, 80—90% porfinomsággal 3 frt 20 kr.; ugyanaz 18—20% foszfor-savval, 80—90% porfinomsággal 3 frt 30—40 kr.

Kénsavas-ammoniak 22—24% ammoniakkal (20—20 $\frac{1}{2}$ % légeny) 13 frt 75 kr.

Kénsavas-káli. 88—90% (K₂SO₄) 11 frt 50 kr.; ugyanaz 94—96% (K₂SO₄) 12 frt.

Chili-salétrom. A kedvezőtlen statisztikai helyzet következtében mely a következő adatokban nyer kifejezést:

álladék (stock)	tonna	tonna	tonna
1892 máj 31-én	1890	1891	1892
	71'000	155 000	108'000

utban	1892. máj. 31-én	170 00	95'000	190'000
összesen	241'000 t.	250'000 t.	298'000 t.	

Rézgálicz 250 kg. súlyu. hordókban, egész kocsi-rakományok vételénél 22 frt, kisebb mennyiségben 24 frt. 100 kg.-onként.

Vasgálicz. Elsőrendű 4 frt, másodrendű 3 frt csomagolást beleértve.

Az árak 100 kg.-onként, göngysúly tisztasúly gyanánt, zsákkal együtt Budapesten vasútra adva, értendők.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szaláts Péter.

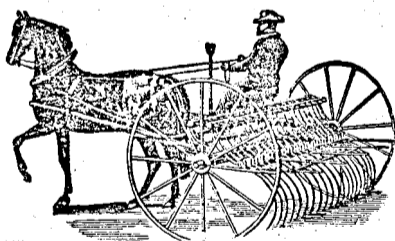
KÜHNÉ EDE

GAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSON.

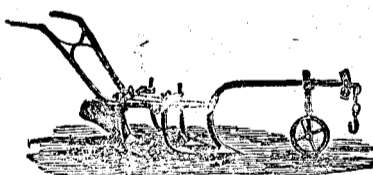
Főraktár: Budapest VI., Váci-körút 21. szám.

Ajánlja a beállott idényre:

mivelő eszközeit, lókapákat, töltőgépeket, új répagyomláló lókapát 18 frt.
Amerikai széna-gereblyéket 65 frt és 95 frt.

Cséplőkészletek,
rosták, konkolyozók,
Sack-féle vasekék,
valamint a legjobb
Laacke-féle szántó és
rét-boronák, köny-
nyű, olcsó

k e t t ő s - e k é k

43 (12—26)

nagy készletben vannak raktáron.

ÚJ OLCSÓ SORVETŐ-GÉPEK!

1892. évi ábrás árjegyzékek bárkinek szolgálatára állanak ki és kiváratra azonnal megküldetnek.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és
vegyszertermékek gyára.

KRAMER J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, egeresi trágyafosz, chilisalétrom, kálisok és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratóriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapítja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár díjmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vetetni.

Mindenemü felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál.

a műtrágya-gyár Egeresen

vagy annak központi irodája:

Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz.

a hova a levelek és megrendelések intézendők.

22 25—52)

Mindenemü
műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán alapított
MAGYAR ÁLTALÁNOS KÉNSAV-, MŰTRÁGYA- ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitérő minőségű műtrágyáit: csontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomassalakat, chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender stb. trágyát és mindenemü egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgáliczot. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V., Erzsébet tér 9. sz. II. emelet, hova levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-
salak.

ASSICURAZIONI GENERALI 1891. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL

Nyeresség- és veszteség-számla az A mérleghez (1891).

KIADÁS

Main financial statement table with columns for 'A tétel neve', 'Üzlet', 'Vagyon', 'Összes', and 'Kiadások'. It details income and expenses for the 1891 insurance year.

Nyeresség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály. (1891).

Sub-table for 'Életbiztosítási osztály' (Life Insurance Department) with columns for 'A tétel neve', 'Üzlet', 'Vagyon', 'Összes', and 'Kiadások'. It details specific income and expenses for this department.

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1891. december 31-én.

TEHER

Balance sheet table with columns for 'Folyó szám', 'A tétel neve', 'A', 'B', 'ÖSSZESEN', 'Folyó szám', 'A tétel neve', 'A', 'B', 'ÖSSZESEN'. It details assets and liabilities as of December 31, 1891.

A os. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triesztben:

Hesse H., br. Bruck Ottó, dr. Calabi R., br. Morpurgo József, Segré V. A vezértitkár: Hesse József Magyarországi vezérigazgató BUDAPESTEN, Dorottya-utca 10. sz. az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti ügynökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatként és élet-, tűz, szállítmány- és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító-részvénytársaság és baleset ellen való biztosítások az Első osztr. általános baleset ellen biztosító társaság számára a legolcsóbb díjak és a legelőnyösebb feltételek mellett elfogadhatók.

GERGELY FERENCZ

Kolozsvártt, Fötér 21. saját ház

gazdasági gyógyanyagok és gazdasági kellékek

legnagyobb raktára, ajánl a n. é. gazdaközönség részére legolesóbban

Tejoltó kivonat Maager féle 1 kilós üveg 1 frt 20 kr.
használati utasítás minden üvegen jelezve.

eredeti üvegekben a 5 kiló, 1 kiló, 125 gramm
8 frt. 1 frt 85. 45 kr.

Cerolin szappan állatok mosására	1 kiló	— 60	kr.
Antimonium porban	100	" 18	"
Carbolsav vegytiszta fehér jegces	1	" 1 50	"
Carbolsav nyers 30% hordó számra	100	" 18	"
Carbolineum legjobb faj	100	" 18	"
Carbolsavas mész piros	100	" 15	"
Chlormész 100 fokos	100	" 18	"
Csudasó (Sal glauberi)	100	" 8	"
Gelatin francia bortisztításhoz	1	" 1 40	"
Gépolaj pugliai hordószámra	100	" 48	"
Gépolaj amerikai hordószámra	100	" 24	"
Higanykenőcs	1	" 2 20	"
Kénkövirág	100	" 18	"
Kékkő I.	100	" 28	"
Kesertísó hordószámra	100	" 8	"
Kocsikenőcs sárga	100	" 8	"
Kátrány fekete hordószámra	100	" 6	"
Maró szódá (Aetznatron) 100 fokos	100	" 22	"
Petroleum Amerikai hordószámra	100	" 20	"
Petroleum brassói I.	100	" 18	"
Portland Cement	100	" 4	"
Roman Cement (hydraul mész)	100	" 2 20	"
Repczetaj tisztított hordószámra	100	" 42	"
Salicylsav jegces	1	" 10	"
Salicylnatron	1	" 10	"
Szőlőcukor táblákban	100	" 34	"
Terpentinolaj lengyel	100	" 40	"

Legnagyobb raktár

olajbatört festékek, szobapadló lakfestékek, butor-lakkok, angol kocsi lakkok, firneiss, ecsetek és minden szükséges gazdasági és házi cikkekből.

Legolesóbb és legnagyobb fűszer áru raktár.

Szolid elv, olcsó árak, jó portéka

Az üzletet virágzóan fenntartja!

Becses megbízásaikat kérve, vagyok alázatos tisztelettel

78. (1-10)

Gergely Ferencz.

Házi gomba ellen

lakosztályokban, raktárakban és iskolákban stb. a kipróbált és elismert szab. Antimerulion, mely szagtalan és mérregmentes szer s a fák tűzállóságát megadja, 5 kgos postacsomag frt 1.80. — Továbbá takarékos kocsikenőcs, gép-olaj, fődény-papirlemez, magcsávázó üszög ellen, vas- és rézgálicz, bőr- és patakenőcs, carbol-savat stb. ajánl

Barthel Mihály és Társa

(alapítva 1781)

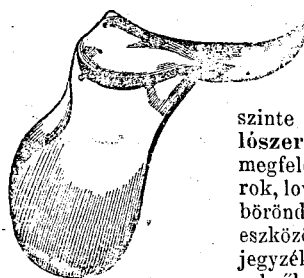
Bécs X., Keplergasse 20. n.

68 (2-5)

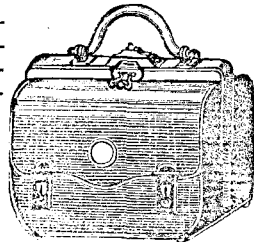
SZIGETI LAJOS

szij-, nyereg-gyártó és bőröndös

BUDAPEST, VIII., muzeum-körut 10.

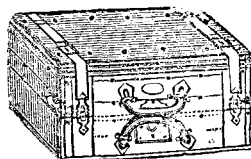

A legnagyobb választék katonatiszti nyergek és nyereg-szerekekben előírás szerint jutányos áron, ugy-szinte civil nyergek és kocsizó löszerszámok minden izlésnek megfelelő alakban és árban, ostorok, lovagló vesszők és botok, utazó bőröndök szerszám- és lőtisztító eszközök. — Képes kimerítő árjegyzék külön katonai nyereg szerekről és külön civil urak részére.

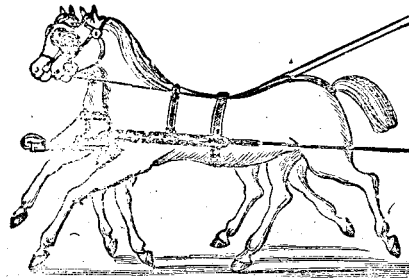

75 (3-5)

Tartalékos tiszt urak nyereg-szereket kölcsönbe is kaphatnak.

Legújabb kantár-rugók.

Gróf Wass Albert

mező-záhi birtokán

12 drb. tenyész-tehén

(4 évestől 8 évesig)

Értekezhetni ugyanott, Gönczi Mihály gazda-tiszttel. 76 (2-3)

Posta, távirida és vasuti állomás helyt.

A tavaszi vetéshez ajánlunk!

mindennemű műtrágyákat és pedig: spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammóniák, káli, chilisalétrom, szarv- és csontlisztet szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vévén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítanak, melyek a legkitünőbb növényi tápszert szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok” 1891. márczius 8-iki 10. 23 (24-52) számát.)

Árjegyzékkel kívánatra készséggel szolgálunk.

Első pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár részvénytársulat.

Központi iroda:
Budapest, VI. vaczi-körut 31.

Bujánovics Sándor,
elnök.